Nr 108

KURYER LITEWSKI

Wilnie w Piątek dnia 7 Września v. s. 1823 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Wilno.

We środę, dnia 5 t. m., jako w dzień Wysokich Imienin Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Elżbiety Alexiejewny, zrana odprawiło się nabożeństwo we wszystkich kościołach i spiewane było *Te Deum Laudamus*. Wieczorem miasto całe było oświecone.

Francya.

Paryż, dnia 25 sierpnia
(z Gazety Warszawskiey.)

Ministrowie *Chateaubriand*, *Peyronnet* i marszałek Xiążę *Belluno*, pracowali z Królem Jmcią w przedmiocie interessów zagranicznych i woyny.

Dziennik *Gwiazda* donosi z *Ax*, pod d. 17 b. m.: „Stojąc tu kompania woltyżerów 45go półku, wyszła dziś rano do *Hospitalet*, zkąd, jak słychać, uda się na rozpoznanie gór między *Andorra* i doliną *Carol*, gdzie od kilku dni snują się bandy gierillasów konstytucyynych, i biorą okup od przejeżdżających. Dziś po południu wyszły ztąd także pozostałe dwie kompanie do *Merens* i *Hospitalet*, a gwardya narodowa odbywa służbę. Przyczyną tego wyyścia są zapewne wiadomości z *Cerdanna*. Mieszkaniec tameczny, który przybył z *la Tour de Carol*, oświadczył, iż konstytucyoniści są w *Sagna*, co przynaymniey zdaje się być zawczesném. Gdy się dowiedziano, iż *Milans* i *Llobera*, pobici przez marszałka *Moncey*, zwrócili się ku *Urgelowi*, natychmiast waleczna nasza gwardya narodowa departamentowa, połączywszy się z celnikami i batalionem 51go półku, ruszyła na granicę *Cerdanii* francuzkiey, gdzie się już mieszkańcy uzbroili i zebrali z okrzykami: *Niech żyje Król!*“

Czytamy w tymże dzienniku *Gwiazda*, iż nasz minister interessów zagranicznych napisał do kardynała arcy-biskupa tuluskiego, donosząc mu urzędownie, iż wkrótce okoliczności, z powodu choroby Oyca ś. wymagać mogą bytności jego w *Rzymie*.

Donoszą z *Nismes* pod d. 12 b. m., iż wysłano woysko przeciwko bandzie niejakiego *Roque*, złożoney ze 30 lub 40 ludzi.

Wrażenie, jakie w *Paryżu* sprawił artykuł, umieszczony w dzienniku *Biała Chorągiew*, wychwalający bohaterskie dzieła jenerała *Donnadieu*, a uwłaczający marszałkowi *Moncey*, rozciągnęło się do woyska w *Katalonii*, i skłoniło oficerów do oświadczenia marszałkowi swego gniewu za taki postępek. Marszałek napisał do ministra woyny, przypominając mu, iż wyobrażenie, jakie przed rozpoczęciem woyny mieli o jenerale *Donnadieu*, zupełnie się ziściło. Dodał atoli, iż gdyby koniecznie jenerała tego chciano zostawić przy woysku, nie przestałby obchodzić się z nim podług stopnia. Minister woyny przesłał to pismo do rady ministrów.

Towarzystwo umiejętności wyznaczyło 2 nagrody po 1,500 franków, za napisanie naylepszych wierszy o woysku francuzkiem w Hiszpanii, i mowy o zaletach prawości. Pisma te mają bydź nadesłane do d. 1 kwietnia w roku przyszłym 1824.

Taż gazeta donosi z *Bajonny* pod d. 16 sierpnia: Znaczny oddział woyska francuzkiego udał się z *Pampeluny* do *Arragonii*. Jazda 5go korpusu woyska, pod dowództwem marszałka *Lauriston*, złożona z 7go półku huzarów i 3go strzelców konnych, wyszła ztąd d. 7 b. m. do *Biskai*; półki piechoty, przeznaczone do tego korpusu, udały się do *Perpignan*.

Miasto tuteysze, w którem długi czas nie było woyska, ma teraz dosyć liczną osadę. Półk 9ty lekkiey piechoty i 3osty liniowey, które miały ciągnąć do Hiszpanii, odebrały rozkaz, aby się tu zatrzymały.

Gierillasy z *Cerdagne* poymali dwóch ludzi z *Porte* w górach, oddzielających dolinę *Andorre* od doliny *Carol*; jednego z nich wkrótce puścili, a od drugiego żądali okupu 1000 piastrów.

Dnia 30. Dzisieyszy *Dziennik Rozpraw* umieścił list z portu *Santa-Maria* pod d. 19 b. m., przywieziony przez nadzwyczaynego gońca: „Xiążę *Angouleme* założył tu główną kwaterę; zadowoliły go rozporządzenia, uczynione dotąd pod *Kadyxem*. Posiłki, które sprowadził, powiększą skuteczność działań przeciwko tey twierdzy. Jenerał *Vincent*, dowodzący woyskiem drugiego korpusu, pozostałem w Murcyi, udał się d. 7 b. m. ku *Kartagenie*, zkąd osada uozyniła wycieczkę. Nieprzyjaciel poniosłszy znaczną stratę, musiał [illegible] wrócić do twierdzy. Od czasu, jak rozkaz jenerała *Balisteros* posłano dowódcom w *Kartagenie* i *Alikancie*, reszta woyska udaje się na wyznaczone sobie stanowiska. Półki z *Almanza*, *Santjago* i t. d., któremi jenerał *Zayas* dowodził, przyłączyły się do woyska drugiego korpusu. Główna kwatera Hrabiego *Molitor* jest ciągle w *Grenadzie*; jenerał *Foissac-Latour* zaymuje *Andujar* i *Kordowę*.“

W tymże Dzienniku czytamy drugi następujący list z portu *Santa-Maria* pod d. 20 b. m.: „Pan *la Hitte* nie chciał powierzyć ministrom Stanów (hiszpańskich) listu, z którym Xiążę naczelny wódz posłał go do Króla. Oddał go na ręce dowódcy woyska. Sądzą powszechnie, iż obawa strzelania, która po zajęciu *Trocadero* łatwo nastąpić może, nada przewagę stronnictwu, które chce podlegać Królowi. Dziś spodziewamy się przybycia dywizyi, która Xięciu *Angouleme* towarzyszyła z *Madrytu* do *Kadyxu*. Donoszą o przybyciu tu statków wojennych, które krążyły pod *Korunną*.“

Perpignan dnia 19 sierpnia.
(z teyże gazety).

Xiądz *Trigola*, proboszcz z *Blancs*, stracony d. 15 b. m. w *Barcellonie*, został uwięzionym jeszcze w listopadzie r. 1821. Z początku zaprowadzono go do *Girony*, potym do *Figueras*, a nakoniec do *Barcellony*, gdzie po 20tomiesięcznem cierpieniu, sąd wojenny skazał go na śmierć.

Hiszpanija.

Madryt dnia 18 sierpnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Rejencya ciągle uwalnia z więzienia osoby osadzone za zdania polityczne.

Dziś rano nadeszła tu wiadomość, iż po kapitulacyi jenerała *Zayas*, władze konstytucyyne w *Maladze* siadły na okręta i popłynęły. Rojaliści w imieniu Rejencyi miasto zajęli.

Minister spraw zagranicznych, *Don Victor Saez* ogłosił notę, z którey się okazuje, iż poseł francuzki wystawił rejencyi nieprzyzwoitości, ztąd pochodzące, że wszystkie władze, a nawet zwierzchności mieyscowe wydają pasporta do Francyi. Postanowiono temu zaradzić.

Jeneralny kapitan tuteyszy *Campo Sagrado*, namienia w rozkazie dziennym, wydanym d. 14 b. m., o rozwiązłości kilku oficerów i żołnierzy, którzy cisną się do kawiarni i domow zajezdnych, wszystkiego bezpłatnie wymagają, i pozwalają sobie tego, czego by żołnierz, kochający honor, i człowiek dobrze wychowany, nigdy nie uczynił. Zaleca woyskowym, aby innym obywatelom stolicy, dawali przykład uszanowania dla praw.

Kordowa dnia 12 sierpnia.

(*z teyże gazety*)

Niemożna sobie wystawić, jak mężni woiownicy francuzcy, są przywiązani do Xięcia *Angouleme*, naczelnego wodza. Widziano, iż Xiążę podzielił się trochą słomy z żołnierzami batalionu, w środku którego znaydował się; ci położyli się przy nim; lecz skoro postrzegli, iż zasnął, stanęli z bronią wkoło, zasłaniając dostoynego wnuka *Henryka IV*.

Kadyx dnia 11 sierpnia.

(*z teyże gazety.*)

Raport urzędowy jenerała brygady *Burriel*, dowódcy korpusu odwodowego do ministra woyny.

Kadyx dnia 16 lipca.

Ze wschodem słońca P. *Cole Bartolomeo Guttierez*, przeprawiwszy się przez kanał *S. Petri*, udał się ku bateryom pod *Urulia* na czele 600 żołnierzy. Wspierany morskiemi statkami, przedsięwziął zaczepić nieprzyjaciela pod *Chiclana*. W tey saméy chwili jenerał brygady *Carlos Espinosa*, przyszedł z oddziałem 2500 piechoty i 160 jazdy. Przednią straż strzelców i jazdy, prowadził półkownik *Jose Grazes*. Przy tym oddziale znaydował się jenerał dowodzący naczelnie i jego sztab. Z *Carraca* wyszły 4 kompanie grenadyerskie, strzelców i żołnierzy morskich pod wodzą półkownika *Golfin*, z *Trocadero* zaś 1000 ludzi pod jenerałem brygady *Demetrio O'Dali*. Z kolumny stojącey na wielkim gościńcu, oddzielono 500 żołnierzy, i pod dowództwem podpółkownika artylleryi na przód posłano. Na kanale *Corraqtse* krążyły 4 wojenne statki, mające wspierać środek armii. Osm innych statków, zakrywało poruszenie woyska od *Trocadero* po obu stronach portu. Kolumna półkownika *Casano*, która, w wielkim porządku i ożywiona naylepszym duchem, postępowała ku *Chiclana*, spotkała się nasam przód z nieprzyjacielem, który przeciwko niey stanął w podwoyney sile, z dwoma działami. Z początku rzęsistym powitał nas ogniem, oddział zaś nasz cofnął się dla tém lepszego zebrania się. Raniony został półkownik *Casano*, oraz innych wielu oficerów i żołnierzy, w tym czasie półkownik *Guttierez* zaczął mocno strzelać, przymusił nieprzyjaciela do zebrania całego woyska i przywołania oddziału, który poprzednio wyprawił przeciw półkownikowi *Casano*. Dowiedziawszy się jednak, że nieprzyjaciel wzmocniony został oddziałem jazdy i kilką działami, kolumna półkownika *Guttierez* zaczęła się cofać w naywiększym porządku. Nieprzyjaciel chciał na tę kolumnę uderzyć, ale rzęsisty ogień, który nasi sypali, przymusił go do odwrótu. Kolumna jenerała *Espinoza* odpędziła nieprzyjaciela aż za młyn *Ocio*. Skoro tylko jenerał dowodzący dowiedział się o ranieniu półkownika *Casano*, wysłał podinspektora piechoty dla objęcia po nim dowództwa. Woyska zaczęły ustępować z *Trocadero* i *La Carraca* ze wschodem słońca. Jenerał *O'Dali* wyprawił nowy oddział. Nieprzyjaciel chciał zrazu stanowiska swojego bronić, ale nasze waleczne woysko wyparło go. Gdy jednakże i tu odebrał nowe posiłki, nasi cofnęli się. Nieprzyjaciel utracił w zabitych 500 ludzi.

Dnia 22. Dnia 19 b. m. zajęły się stany następującém zapytaniem: „Podług konstytucyi Król ma w przeciągu 30 dni przyjąć lub odrzucić uchwałę stanów; czyli więc czas, który zszedł na przeniesienie rządu, ma bydź rachowanym? Postanowiono, iż niema bydź rachowanym. W skutku czego Król może uchwałę stanów zapadłą w maju odrzucić lub zatwierdzić.

Wielu urzędników woyskowych i cywilnych zrzekło się płacy przez ciąg woyny, a między nimi jest jenerał *Alava*.

Od granic hiszpańskich dnia 21 sierpnia.

(*z teyże gazety*).

Niepodpada wątpliwości, iż jenerał *Manso* z dwóma batalionami i 150 jazdy, któremi dowodził, poddał się marszałkowi *Moncey*. Przybył do *Grocia* niedaleko *Barcellony*, gdzie stał oddział woyska francuzkiego, trzymającego tę twierdzę w zamknięciu.

Xiążę *Hohenlohe* kazał wziąć do więzienia władze w Wittoryi, które nie chciały uwolnić osób uwięzionych za zdania polityczne. Trapista otrzymał rozkaz udania się do *Logrono*. Władze hiszpańskie w *Bilbao* wzbraniały się podobnież wypuścić na wolność uwięzionych; 500 ludzi z woyska wiary, opuściwszy miasto, rozłożyło się na bliskim wzgórku. Słychać, iż Xiążę *Hohenlohe* stałem swojem postępowaniem przywrócił porządek w Wittoryi.

Dowódca w *Kartagenie*, ogłaszając tę twierdzę za będącą w stanie oblężenia, wydał, oraz następujący rozkaz: 1) Każdy człowiek będący w *Kartagenie* zostaje odtąd pod zwierzchnictwem władz, którym obrona twierdzy jest polecona, i może bydź przez nie użytym w sposobie, jaki za przyzwoity uznają. 2) Każdy żołnierz milicyi, któryby powinności swojey niechciał pełnić, lub któremuby zdrowie tego niedozwalało, ma pod karą śmierci oddać broń i sprzęty woyskowe na ratusz. 3) Wszystkie milicye z pobliskich miast, mają przybydź do twierdzy za zbliżeniem się nieprzyjaciela. 4) Każdy, ktoby knuł spisek przeciw obronie twierdzy, lub dawał przytułek osobom podeyrzanym, albo też usiłował osłabić odwagę osoby, ma bydź śmiercią ukarany.

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 15 sierpnia.

(*z Gazety Warszawskiey*).

Brygadyer *Sandalha Daun*, dowodzący woyskiem na granicy prowincyi *Alentejo*, miewa częste walki z hiszpańskiemi gieryllasami.

Marszałek polny *Luiz de Rego*, brygadyerowie *Pego*, *Barros* i *Carreti*, oraz półkownik 13go półku piechoty, wraz z wielu innymi sztabs oficerami, którzy należeli do rewolucyi konstytucyyney, stawieni zostali do sądu. Głoszą, że Afryka przeznaczona im będzie na mieysce pobytu.

TURCYA.

Stambuł dnia 1 sierpnia.

(*z Korrespondenta Warszawskiego*)

Oprócz wiadomego już kilkakrotnego pożaru, nowa klęska dotknęła znowu mieszkańców tey stolicy, i spokoyność jey na czas niejaki zaburzyła. Od kilka dni okoliczne pola okryte zostały szarańczą, która wszystkie owoce zniszczyła lub pożarła. Bogoboyni mahometanie głośno wołaią, że to jest nowa kara, którą niebo zesłało za niesłychane okrucieństwa, popełnione na nieszczęśliwych grekach. Wyliczają wszystkie klęski i nieszczęścia doznane w tey stolicy od początku woyny, i wierzą, iż prorok usunął swoje wsparcie krwi chciwym muzułmanom.

Ministrowie europeyscy zebrali się kilka razy w *Pera* na nadzwyczayną radę. Zapewniają, iż posłowie zagraniczni żądali urzędownie od Dywanu, aby Porta jak nayrychley cofnęła wszelkie środki użyte dotąd celem zatamowania handlu i żeglugi na czarném morzu. Te szkodliwe środki są przyczyną nie małych strat dla wszystkich mocarstw, a do tego sprzeciwiają się wszelkim obowiązującym traktatom. Nie wiemy dotąd z pewnością o skutku układów Lorda *Strangfort*. Lud stambulski zdaje się bydź rozjątrzony karami, na jakie Sułtan skazał tych, co byli przewodnikami, gdy bezbronnych greków w okolicach *Smyrny* mordowano. Z tą wiadomością zgadza się i to, że azyanie w skutek wylądowania greków na pobrze-

ża Azyi mnieyszey, w okolicy *Pergamo*, wszystko ogniem i mieczem zniszczyli, a janczarowie wyprawieni tam dla przywrócenia porządku, połączyli się z milicyą azyatycką i bunt podnieśli.

Flota turecka stojąca od miesiąca pod Patras, popełniła kilka gwałtów względem okrętów neutralnych. Zaraz tego dnia, kiedy kapitan basza wszedł do zatoki, popłynął naprzeciw *Missolungi*, i kazał zatrzymać wszystkie okręty neutralne, będące w tamecznych okolicach, z powodu, iż pomagają grekom. Na kilku okrętach, które niejaki odpór dawały, zabito maytków. Kazał potém kapitan basza okręty te sprowadzić do *Patras*, i na mocne przełożenia anglików, puścił tylko okręty jońskie, pierwiey zaś z rozkazu jego powieszono 6 greków, którzy się na galiocie jońskiey znaydowali. Nazajutrz postawił małe oddziały floty w kilku mieyscach zatoki dla zasłony okrętów neutralnych, chcących dostawiać żywność do *Patras*. Tymczasem flotylla grecka, złożona ze 4ch statków kanonierskich, cofnęła się za oszańcowaną wyspę *Basilada*, i mimo krążących okrętów tureckich, zabrała wiele statków neutralnych płynących do *Patras*. Dnia 28 z. m. zabrała w oczach kapitana baszy wielki statek z mąką i ryżem, oraz 5000 piastrów gotowemi pieniędzmi. Zaprowadziła go do *Missolungi*.

Nie dawno kapitan basza wysadził oddział woyska pod *Lepanto*, który miał się udadź do *Koryntu*, lecz grecy już blisko połowę jego wygubili.

Od granic tureckich dnia 6 sierpnia.
(z Gazety Warszawskiey).

Wszyscy grecy w zachodniey Tessalii między *Kalantes* a *Reutina* na lewym brzegu *Aspropotamo*, wzięli się do broni, i przerwali zupełnie związek między *Janiną* a *Laryssą*. Napadli na turków ciągnących z *Trycala* do *Pyrrha* i w pień wycięli. Z drugiey strony, turcy posiadają znowu wschodnią *Tessalia*, i spustoszyli okolice między *Velo* a *Techani*. Niemogli się jednak usadowić na górze *Olimpu*; jeden oddział postawili pod *Alassora* dla uważania tamecznych mieszkańców. Flotylla grecka stoi jeszcze w ciaśninie *Saloniki*.

Dnia 8. Listy z *Kalamata* pod d. 22 lipca donoszą, iż osada turecka w *Koron* uczyniła d. 19 b. m. wycieczkę, i ze stratą wrócić musiała. Czynią także turcy wycieczkę z *Modon* od czasu jak czaty w obu twierdzach *Modon* i *Koron*, zostały wzmocnione woyskiem azyatyckiém z floty kapitana Baszy, i w żywność opatrzone. Wiedziano w *Kalamata* o wielkich przysposobieniach greckich. *Nikitas* objął naczelne dowództwo. Pod *Megarą* stał korpus obserwacyyny grecki. *Kolokotroni* dowodzi korpusem zebranym pod *Chalenthiera*, i uważa turków zgromadzonych pod *Patras*. W okolicach Trypolizy urządza się korpus odwodowy. Zgoła w całey *Morei* panuje wielka czynność przy nadziei odparcia napadów tureckich. Niemasz wiadomości o działaniach korpusu *Odysseusza*, będącego na granicy Tessalii. Podług listów z *Ankony*, Odysseusz miał weyść głęboko do Liwadyi, gdyż korpus turecki z wyspy *Negreponte* posunął się do *Tebow* i z tyłu zagrażał stanowiskom jego.) Okręty wojenne greckie oddaliły się od Kandyi, z obawy, aby ich fregaty tureckie nie zabrały. Woysko tureckie wysiadło także w Kandyi a Grecy cofnęli się w góry. Trzy statki wojenne tunetańskie i dwa algierskie przybyły do Kandyi i połączyły się ze stojącemi tam okrętami tureckiemi. Flota grecka ma zamiar uderzyć na ten oddział. Niektóre listy potwierdzają wprawdzie pogłoskę o porażce eskadry tureckiey, która nie daleko *Negrepontu* pozostała, lecz niemasz jeszcze w tey mierze dokładney wiadomości.

A M E R Y K A.
(z Gazety Warszawskiey.)

Sekretarz stanu spraw zagranicznych rzeczypospolitey kolumbiyskiey, Pan *Gual*, zdał kongressowi sprawę o stosunkach tey rzeczypospolitey z obcemi mocarstwami, w którey między innemi wyrzekł. Przez szczęśliwe wypadki zbliżyła się chwila ziszczenia wielkiego planu federacyi amerykańskich krajów, i władza wykonawcza przyjęła następujące artykuły, które służyć mają za podstawę do nowego związku: 1) amerykańskie kraje stanowić pomiędzy sobą będą wieczny związek, tak podczas pokoju, jako i woyny, dla utrzymania swey wolności i niepodległości. Zaręczają sobie nawzajem utrzymanie swych granic. 2) Dla uskutecznienia tego zaręczenia bierze się za zasadę stan posiadłości jaki był w r. 1810, stosownie do granic każdey prowincyi, czyli jeneralney kapitanji, która wyniosła się na kray udzielny. 3) Co się tycze osobistych handlowych i żeglugi praw każdego kraju, używają ich zarówno poddani wszystkich krajów bez żadnego wyjątku, w którym bądź mieszkają. Dla uzupełnienia tego układu zbierze się w *Panama* (na granicy między północną a południową Ameryką) zgromadzenie, do którego układająca się strona dwóch pełnomocników wyśle. To zgromadzenie będzie dla wspólnego niebezpieczeństwa środkowym punktem związku, objaśniając publiczne umowy, jeżeliby jakie względem nich zachodziły trudności, oraz godząc i sadząc spory pomiędzy pojedyńczemi krajami. 4) Układ ten wiecznego przymierza i wieczney federacyi nie będzie uwłoczył samowładności wszystkich pojedyńczych układających się stron, co do ich stosunków z innemi niepodległemi krajami. Oto są zasady, albo już ukończonych, albo odbywających się jeszcze układów z *Mexykiem*, *Peru*, *Chili* i *Buenos-Ayres*.

Wychodząca w *Buenos Ayres* gazeta *Strażnica* zawiera wiadomość o otworzeniu d. 5 maja posiedzeń 3go prawodawstwa tey prowincyi wedle przepisanych formalności. P. *Arrojo-Pinedo* prezesem, P. *Pinto* pierwszym, a P. *Diay* drugim vice-prezesem obrani zostali. Pierwszy miał przemowę do zgromadzenia. Oba sekretarze stanu spraw wewnętrznych P. *Riradavia*, i skarbu P. *Gurcia* przybyli z pełnomocnictwem wielkorządcy, który przeciw barbarzyńcóm (indyanóm) woynę prowadzi. Pierwszy miał po prezesie mowę i złożył przez siebie i swoich kolegów podpisane poselstwo rządu trzeciemu prawodawstwu prowincyi. (Sposob ten kongressu Zjednoczonych Stanów północney Ameryki pierwszy raz był tu użyty). Poselstwo odesłane zostało do kommissyi. Minister woyny *de la Cruz* przysłał także z placu boju doniesienie, o powodzeniu oręża rzeczypospolitey. Poselstwo powyższe zawiera w treści: Panowie Reprezentanci! Spokoyne zebranie się trzeciego prawodawstwa prowincyi tak, dalece cieszy rząd, iż przed wszystkiém życzyć sobie musi szczęścia, widzieć ugruntowaną reprezentacyą w naszey oyczyznie, i zapewnione dobro publiczne. Pokoy utrzymany jest ze wszystkiemi narodami amerykańskiego lądu. Formalne uznanie naszey niepodległości przez Zjednoczone Stany północney Ameryki, wymaga z naszey strony okazania uczuć, jakie wzbudza szczere i chwalebne postąpienie pierwszego narodu na stałym naszym lądzie, i rząd wynurzył mu je przez mieszkającego tu zacnego jego ajenta. Traktat z kolumbiyską rzecząpospolitą, który pod rozwagę zgromadzenia składamy, okaże, jak szczere są nasze stosunki z tym krajem. Przymierze z 3 rządami *Santa Fe*, *Estre Rjos* i *Corientes*, utrzymane jest przez otwarte i szczere postępowanie, i przez czynne dowody przyjaźni, wzajemne zaufanie i pomoc. Stan większey części prowincyi dawnego związku jest w ogóle spokoyny, jakkolwiek niektórych wewnętrzna spokoyność widzi się bydź zagrożoną, lecz rząd stara się, ile możności, zbliżyć je do siebie, czego one zdają się pragnąć. Brezylii niepodległość przyłożyła się do uzupełnienia naszey; lecz nieszczęsne uprzedzenie gabinetu *Rio-Janeiro*, względem prowincyi *Montevideo*, kładzie przyjaźni tamę, która między ościennemi narodami zachodzić powinna. Poseł nasz udaje się do dworu brezyliyskiego dla ustalenia stosunków między obóma rządami, i zapewnienia wzajemnych posiadłości. Uwolnienie *Montevideo* tak od obcego zajęcia, jako też od wewnętrzney tyranii, jest zawsze przedmiotem wymagającym szczególnieyszey uwagi i mądrości. (Reszta poselstwa tycze się Hiszpanii, i kończy się nadzieją, iż rząd hiszpański skłoni się nakonie do zawarcia pokoju z Ameryką).

Объявленіе.

По волѣ Господина Главнокомандующаго 1-ю арміею, отъ Интендантства оной арміи симъ объявляется: Что на поставку провіанта и на некоторыхъ пунктахъ овса, а въ Динабургѣ и лагерной соломы, будутъ происходить торги въ Казенныхъ Палатахъ тѣхъ самыхъ Губерній, гдѣ войска расположены, имянно.

a) Въ Курляндской, Лифляндской, Калужской, Псковской, Владимірской и Волынской, по особому состоянію въ нихъ хлебныхъ промысловъ, на потребность цѣлаго года, т. е. съ 1-го Генваря 1824 по 1-е Генваря 1825 года, а для Риги, Динаминда и Митавы съ полугодовымъ кромѣ того запасомъ. По Витебской Губерніи на пять первыхъ мѣсяцовъ года, т. е. съ 1-го Генваря по 1-е Іюня 1824 года, для пунктовъ: Велижа, Суража, Витебска, Полоцка, Дризы, Креславки и Динабурга; на весь 1824 годъ для Городка, Невеля, Себежа, Люцина, Режицы, Росицы, Ворклянъ, Преля и Лепеля, и по Смоленской какъ для войскъ сей самой Губерніи на весь 1824 годъ, такъ и на поставку въ потребность на семь мѣсяцовъ т. е. съ 1-го Іюня 1824 по 1-е Генваря 1825 года для слѣдующихъ Придвинскихъ пунктовъ Витебской Губерніи: Велижа, Суража, Витебска, Полоцка, Дризы, Креславки и для Динабурга съ присовокупленіемъ въ Динабургѣ полугодоваго запаса.

b) Въ Губерніяхъ Воронежской, Тамбовской, Екатеринославской, Полтавской, Слободоукраинской, Тульской, Рязанской, Орловской, Курской и въ Виленской на ту часть Губерніи которая занята войсками 1-й арміи, поставки ограничиваются на время съ 1-го Генваря по 1-е Октября 1824 года т. е. на девять мѣсяцовъ.

c) Въ Губерніяхъ: Могилевской для всѣхъ пунктовъ оной на время съ 1-го Генваря по 1-е Іюля 1824 года, въ Черниговской тоже для всѣхъ пунктовъ оной съ 1-го Генваря 1824 по 1-е Генваря 1825 года; а въ Минской для Речицы равномѣрно на весь 1824 годъ а для Бобруйской крѣпости съ 1-го Іюня 1824 по 1-е Іюня 1825 года.

d) Сверхъ того произведены будутъ торги въ Тамбовской Казенной Палатѣ для всѣхъ могазейновъ Владимирской Губерніи на потребность всего 1824 года.

Сроки осеннихъ въ семъ 1823 году торговъ назначаются во всѣхъ Казенныхъ Палатахъ въ одно время какъ для мѣстной потребности такъ въ некоторыхъ и для могазейновъ другихъ Губерній такимъ образомъ:

Перваго разряда торги Октября 8, 10 и 12 переторжки Октябряже 15, 16 и 18-го въ Губерніяхъ: Воронежской, Тамбовской, Екатеринославской, Полтавской, Слободскоукраинской и Волынской.

Втораго разряда: торги Октября 16, 17 и 18-го, переторжки Октябряже 19, 22 и 25-го въ Губерніяхъ, Курляндской, Лифляндской, Псковской, Тульской, Рязанской, Орловской, Курской, Калужской, Смоленской, и Владимирской.

Третьяго разряда торги Ноября 1, 2 и 5-го, переторжки Ноября 6, 7 и 9-го въ Губерніяхъ Виленской, Минской для Бобруйска и Речицы; Витебской, Могилевской и Черниговской.

На сіи сроки вызываются желающія къ торгамъ съ законными залогами воуваженіе по мѣсячной поставки припасовъ на сей разъ въ пятую часть противъ подряда, а на обеспеченіе задатковъ особо кромѣ общественныхъ отъ дворянства поставокъ, кои остаются на одномъ довѣріи; вѣдомости о потребности въ каждой Губерніи будутъ разосланы въ Казенныя Палаты въ свое время и публично въ оныхъ открыты въ мѣстѣ съ подробными кондиціями и прочими правилами, на основаніи коихъ должны происходить поставки.

За Отсутствіемъ Генералъ Интенданта Исправляющій должность Полеваго Генералъ Провіантмейстра 1-й Арміи *Микеевъ.*

Августа 25го дня
1823 года М. Шкловъ.

Ogłoszenie.

Z woli Pana Głównodowodzącego 1szą Armiją, od Intendencyi tey Armii ogłasza się: iż na dostawę prowiantu i do niektórych punktow owsa, a do Dyneburga i słomy kulowey, będą się odbywać targi w Izbach Skarbowych tych guberniy gdzie woyska są rozłożone, a mianowicie:

a) W Kurlandzkiey, Inflantskiey, Kaluzkiey Pskowskiey, Włodzimirskiey i Wołyńskiey, dla osobnego stanu w nich zbożowego przemysłu, na potrzebę całego roku, t. j. od 1 stycznia 1824 do 1 stycznia 1825 r. a dla Rygi, Dynamunde i Nitawy z półrocznym prócz tego zapasem. W gubernii Witebskiey na pierwsze pięć miesięcy roku, t. j. od 1go stycznia do 1 lipca 1824 roku, do punktow: Wieliża, Suraża, Witebska, Połocka, Drysy, Kresławki i Dyneburga; na cały 1824 rok dla miast Newla, Siebieża, Lucyna, Reżycy, Rosicy, Worklan, Prela i Lepla, i w Smoleńskiey, jak dla woysk teyże gubernii na cały 1824 rok, tak też na dostawę ilości potrzebney na siedm miesięcy, t. j. od 1 junii 1824 do 1go stycznia 1825 r. do następnych punktow nad Dźwiną w gubernii witebskiey: Wieliża, Suraża, Witebska, Połocka, Dryzy, Kresławki, i do Dyneburga, z przydaniem do Dyneburga półrocznego zapasu.

b) W gubernijach Woronezkiey, Tambowskiey, Ekaterynosławskiey, Połtawskiey, Słobodzko ukraińskiey, Tulskiey, Riazańskiey, Orłowskiey, Kurskiey i w Wileńskiey na tę część gubernii, która zajęta jest woyskami 1szey Armii, dostawy ograniczają się od 1go stycznia do 1go października 1824 roku, t. j. na dziewięć miesięcy.

c) W gubernii Mohilewskiey do wszystkich jey punktów na czas od 1go stycznia do 1go lipca 1824 roku, w czernihowskiey także do wszystkich jey punktow od 1go januaryi 1824 do 1go januaryi 1825, a w Mińskiey do Reczycy, również na cały 1824 rok, a do twierdzy Bobruyska od 1 czerwca 1824 do 1go czerwca 1825 roku.

d) Nadto odbędą się targi w Izbie Skarbowey Tambowskiey do wszystkich magazynow gubernii włodzimierskiey na potrzebę całego roku 1824.

Terminy targow jesiennych w teraźnieyszym 1823 roku naznaczają się we wszystkich Izbach Skarbowych w jednym czasie tak na mieyscową potrzebę, jako też w niektórych i do magazynów innych guberniy w ten sposob.

Pierwszego oddziału targi oktobra 8, 10 i 12, przetargi takoż oktobra 15, 16 i 18, w gubernijach woronezkiey, tambowskiey, ekaterynosławskiey, połtawskiey, słobodzko-ukraińskiey, i wołyńskiey.

Drugiego oddziału targi oktobra 16 17 i 18, przetargi takoż oktobra 19, 22 i 23 w gubernijach, Kurlandzkiey, Inflantskiey, Pskowskiey. Tulskiey, Riazańskiey, Orłowskiey, Kurskiey, Kałuzkiey, Smoleńskiey i Włodzimierskiey.

Trzeciego oddziału targi nowembra 1, 2 i 5go, przetargi nowembra 6, 7 i 9, w gubernijach Wileńskiey, Mińskiey do Bobruyska i Rzeczycy, Witebskiey, Mohilewskiey i Czernihowskiey.

Na te terminy wzywają się życzący na targi z ewikcyami prawnemi w stosunku do miesięczney dostawy żywności na ten raz w piątey części całego podradu, a na zabezpieczenie zadatkow osobno, prócz dostaw od Zgromadzeń Stanu Szlacheckiego, które zostają na samey ufności; wiadomości o ilości potrzebney w każdey gubernii będą rozesłane do Izb Skarbowych w swoim czasie i publicznie w nich odkryte, razem ze szczegółowemi kondycyami i dalszemi prawidłami, na których osnowie mają się czynić dostawy.

W niebytności Jenerał Intendenta Sprawujący obowiązki polowego Jenerał Prowiantmeystra 1ey Armii *Mikiejew.*

Dnia 25 augusta
1823 *roku M. Szkłow.*

Kurs wileński na assygnaty od dnia 4 września rubel srebrny 3 rub. $79\frac{1}{4}$ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 75, stary r. 11 kop. 55, imperyał r. 36 kop. $80\frac{1}{2}$.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 108.

Wilno dnia 8 września v. s. 1823 Roku.

Wezwanie.

1. Izba Powszechney Opieki Gubernii Litewsko-Wileńskiey zawiadamia, iż od szpitala Siostr Miłosierdzia, w Wilnie na Sawicz ulicy będącego, są przysłane do niey znalezione po zeszłym w tym szpitalu szlachcicu Pietrze Boreyszy następujące papiery, jako to: karta przez starozakonnego Leyby Peysachowicza obywatela Wileńskiego, na pożyczone u niego w r. 1821 apryla 21 dnia rub. sr. 270 wydana, oraz świadectwo W. Wagnera na przyjęcie tegoż Boreyszy do Dobroczynności tuteyszey; przeto krewni rzeczonego ś. p. Piotra Boreyszy zechcą przybydź sami lub zesłać prawnie umocowaną osobę z dowodami o rodzeństwie, do Kancelaryi Izby Powszechney Opieki w domie na pomieszkanie JW. Gubernatora Wileńskiego przeznaczonym, lokującey się, dla przyjęcia od niey pomienionych, tranzaktów.

Członek Izby Powszechney Opieki: Józef Puzyna. Sekretarz Pietraszewski. Naczelnik Stoła Hurynowicz.

---

1 Izba Wileńska Powszechney Opieki zawiadamia, iż w skutek postanowienia jey w dniu 1 praesentis zakroczonego, w dniach 8, 10 i 12 tego miesiąca będzie odbywać się w teyże Izbie publiczna licytacya na wypuszczenie w czynszowe władanie od ś. Michała, dworku, w części z muru, a w części z drzewa, z obszernym warzywnym ogrodem, w Wilnie, na przedmieściu Zarzeczu, blisko rynku drewnianego, pod N. 598 będącego, do funduszu Szpitala zgromadzenia JJPanien Siostr Miłosierdzia należnego; ktoby zatem życzył takowy dworek wziąć na wieczny czynsz, ma się jawić na pomienione terminy do Izby Powszechney Opieki, dla targow, okazania inwentarza teraznieyszey sytuacyi dworku, i warunkow prawa z kaucyą do rubli srebrnych 210 odpowiednią. Dat roku 1823 septembra 6 dnia.

Członek Magistratury Opieki Powszechney Józef Puzyna.
Pietraszewski Sekretarz.

---

1 W domie kupca Tichona Zaycowa przy ulicy ostrombramskiey N. 13 położonym, znayduje się do sprzedania sztukami płótno tkackie bielone w trzech gatunkach z fabryki Janiskiey w dobrach zeszłego Xięcia Jenerała Zubowa zaprowadzoney. Zyczący nabyć zechce się udać do kancellaryi opieki nieletniey Xiężniczki Zubow, w tymże domu lokacyą mającey, gdzie płótno rzeczone widzieć każdego czasu może, i o cenie się dowie.

1 W domu W. Bukszy przy Ulicy Wileńskiey pod N. 408 znayduje się u niżey podpisanego Pantalion nowy, mahoniowy, na sześć oktaw, z mechaniką angielską, do przedania. 1823 r. miesiąca 7bra 5go dnia.

C. F. Johanson fabrykant instrumentow.

Sąd Exdywizorski.

3. Sąd Taxatorsko - Exdywizorski dekretem oczewistym Ziemskim Prużańskim dnia 11 8bra 1822 roku zapadłym na rozdział majątku W. Adama Korzeniewskiego między jego wierzycieli przeznaczony, poruczoną sobie czynność w dniu 7 augusta roku idącego w majętności Paprotney w Powiecie Prużańskim położoney dziedzictwa W. Adama Korzeniewskiego uległey, rozpoczął między innemi początkowemi decyzyami wymiar majątku, administracyą onego, oraz aktu kalkulacyi i werefikacyi z posesyi tradycyyney majętności Paprotney nayprzód od roku 1814 miesiąca julii 8 dnia do 1815 julii 29 dnia między W. Ignacym Buczyńskim byłym tradycyynym possesorem a W. Adamem Korzeniewskim dziedzicem Paprotney od roku zaś 1815 julii 29 po termin zebrania się Sądu Taxatorsko-Exdywizorskiego między WW. Alexandrem i Magdaleną z Wyrzykowskich Kiernożyckiemi sukcessorami zeszłey Anieli Arędtowey tradycyyney w stopniu W. Buczyńskiego za jego przelewem posesorki, a W. Korzeniewskim i kredytorami do jego funduszu zbiegającemi się przeznaczył, czas rozpoczęcia się wspomnionych aktow w dniu 15 9bra teraźnieyszego roku zadeterminował, i kontynnacyą dzieła Exdywizyi do dnia 6 marca roku przyszłego 1824 odłożył, przez ninieyszą zatém awizacyą wzywa WW. Kiernożyckich, aby znaydywać się mogące u nich po śmierci zeszłey Anieli Arędtowey objęte rejestra ekonomiczne, rachunki, kwity podatkowe i dalsze papiery, ilość pobieranych intrat z majętności Paprotney okazać mogące, do Sądu zjazdowego na akta kalkulacyi i weryfikacyi do majętności Paprotney w dniu 15 9bra idącego roku zebrać się mającego reprodukowali i do tychże akt ze wszelką przystąpili gotowością, a ogólnie wszystkich kredytorow i pretensorow W. Adama Korzeniewskiego, ażeby w powtórnym Sądu exdywizorskiego zjeździe, w dniu 6 marca roku przyszłego nastąpić mającym, z dowodami pretensye ich usprawiedliwiającemi, i gotowemi pieniędzmi na opłatę cztero procentnych poszlin od poszukiwanych przez nich summ wypadającemi, niezawodnie stawili się, że oraz na przypadek nieprzystąpienia do akt kalkulacyi weryfikacyi stron do zdania takowych obowiązanych, rzeczone akta in contumatiam wyexpedyowane zostaną, a w zdarzeniu niezłożenia przez kredytorow w przyszłym Sądu Taxatorsko - Exdywizorskiego zjezdzie w gotowiznie czteroprocentnych skarbowych poszlin, majętność Paprotna wedle zastrzeżenia dekretu ziemskiego prużańskiego, celem zebrania na ten objekt funduszu, w possesyą arędowną przez licytacyą wypuszczona zostanie, i nakoniec że kredytorom do exdywizyi nie stawiącym się amissya ich pretensyom zapisana będzie, ostrzega. Dat 1823 roku augusta 7 dnia.

Wolność wydrukowania tey awizacyi poświadczam Faustyn Lachowicz Ziemski Ptu Prużańskiego i Exdywizyi Prezydent.

---

3 Pensya żeńska utrzymywana pod przewodnictwem JP. Kozłowskiey w Werkach, przeniesioną została do Wilna. Utrzymywać się będzie na Sawicz ulicy, w domu JW. Rzeczywistego Radzcy Stanu i Kawale.

Pozew:

1. *Według Ukazu* JEGO IMPERATORSKIEY *Mości Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.*

Urodzonym: Józefowi Buchowieckiemu Majorowi Woysk Polskich jako Ewiktorowi, a Michałowi Zabiełłowi Generałowi jako nabywcy dóbr Łaukiesy i Kurczmuyży w Gubernii Kurlandzkiey sytuowanych, ewikcyi uległych, Przypozew do Sądu Głów. Litew. Wileńskiego, czasowego Departamentu, z instancyi Ur. Kazimierza Antuszewicza Adwokata Sądu tegoż, jako wyznaczonego w roku idącym 1823 *julii* 27 *dnia (dla niestanności Urodzoney Kunegundy z Wołłowiczow Hrabini Platerowey Starościney Giegobrodzkiey w sprawie z jey kredytorami, w tymże Sądzie Glnym dopiero intentujący się) Prokuratora massy, podaje się: kiedy obżałny W. T. Majorze Buchowiecki, przy wyprzedaży Urodzoney Platerowey Starościney Giegobrodzkiey dóbr Szulnik i Gozy w ptcie i Gubernii Wileńskiey naydujących się, w roku* 1805 *aprila* 28 *dnia nastałey, nad podaną przez siebie do uspokojenia teyże Platerowey Tabellę Długow (do waloru tylko przedającego się majątku skompletowanych) pozostających wierzycieli w ukryciu swym zatrzymałeś; i ci, dowiedziawszy się poźniey o sprzedaniu rzeczonych Szulnik i Gozy (jako jedynego tylko do tey pory obżałłgo W. T. funduszu) nową tych dóbr nabywczynię zaczęli po wszystkich prawie Subseliach konwinkować, a która, zamiast opłacenia Tabellą wykazanych czterechkroć, nie była obowiązaną, deportowač blisko* 700,000 *zł. potém zjawionych; takim uwiedziona podstępem, musiała oświadczyć konkurs, i zyskała wraz na Sąd Taxatorsko-exdywizorski w roku* 1806 *9bra* 8 *Remissę, do którego to Sądu, nie tylko i obżałgo W. T. razem z jegoż wierzycielami przypozwać, lecz i przez pośrednictwo Władz Rządowych powoływać niezamieszkała, skutkiem takowey Remissy, spełniony został we wszystkim, i akt pierwszo zjazdowy Sądu exdywizorskiego w Szulnikach, Gdy tym czasem śmierć zakroczona brata Jana, otworzyła obżałłmu W. T. drogę spadku do pozostałych po nim majątków Łaukiesy i Kurczmuyży w Gubernii Kurlandzkiey; obżałny W. T. chcąc (widać) wrócić do dawnego kredytu, sam starałeś się pośpieszyć, przez podane w roku* 1808 *julii* 28 *do Gazet Kurlandzkich i Litewskich oświadczenie, z tym uprzedzeniem: „że wszystkich kredytorow nadtabellowych z nowo otworzonych funduszow uspokoisz“ i kiedy Sąd exdywizorski za powtórnym swym do Szulnik zjazdem miał ustanowić już pryncypalny wyrok, obżałny W. T. toż samo publiczne zapowiedzenie przez osobną na piśmie pod dniem* 24 *augusta tegoż* 1808 *roku złożoną na Sądzie submissyą stwierdziwszy, skłonił Urodzoną Platerowę do cofnienia popieraney exdywizyi; z takiego zatém powodu i Sąd Exdywizorski; prócz zapisaney skutkiem Remissy Sądu Głównego na niestawających kredytorow amissyi, nic więcey nie mając do czynienia, o zgodzie wzajemney stron rozprawujących się, a amissyi niestawających poświadczywszy, czynność swoją za rozwiązaną ogłosił; takim obżałgo W. T. Platerowa przejęta oświadczeniem, wraz niektórym gotowizną starała się opłacić, a innym, Buchowieckich obligi, na własne zmieniła, naypewnieyszą będąc, i dla siebie, i dla przybyłych kredytorow, z funduszow przez obżałgo zaofiarowanych dostateczney odpowiedzi; ale, kiedy obżałny W. T. przez upłynione następnie lat dwie, ani samey Platerowey nic niezapłaciłeś ani żadnegoś kredytora nieuspokoił, lecz co większa zdeterminowałeś się wiecznością Łaukiesę i Kurczmuyżę Generałowi Zabiełłowi wyprzedać, a pozostałą tu w Litwie starościnę Giegobrodzką, przejęci przez nią kredytorowie, o swoje należności na nowo zaczęli prozekwować, i znowu po różnych nękać Subseliach, majątki, nie tylko od obżałłgo W. T. nabyte, ale i jey własne roztradowali; w tenczas, i znowu, innego nienaydując ratowania się środka, powtórnie deklarować musiała konkurs, i na ony w roku* 1811 *januaryi* 24, *w Sądzie Głównym Wileń. uzyskała Remissę; do którego pomimo kilkakrotne do Gazet podawane awizacye, a pryncypalniey, pomimo kommunikacyą tegoż Sądu Głów. równo z datą wzmienioney Remissy do Rządu Guberńskiego Kurlandzkiego uczynioną, aby ten Rząd, zobowiązał obżałgo jako Ewiktora, a Ur. Generała Zabiełłę jako nabywcę dóbr ewikcyi uległych, do nieodzowney stanności, i zupełnego wszystkim w Sądzie exdywizorskim usprawiedliwia się, obżałłny W. T. miałeś się niestannie, i prócz uczynionych ze swojey strony pewnych tentacyy, nie do usprawiedliwienia się, lecz do strudnienia wszystkim przyzwoitey satysfakcyi zmierzających, obecnym, generalnego rozliczenia się kredytorow swoich z Urodzoną Platerową bydź niechciałeś; przez ten zas bezwzględny swój krok, ostateczną zadając już fortunie i losowi nieszczęśliwey Platerowey klęskę, ośmieliłeś i własnych pretensorow do niepraktykowanych formowania stosunków, przychodzenia z podeyrzanemi skryptami, i zmyślonemi rachunkami; przeciwko którym, lubo Platerowa naymocniey powstawała, cóż mogła wskurać wtenczas, kiedy sam debitor obojętnym na wszystko patrzał okiem, między innemi kredytorami: przychodzili np. i UUr. Ignacy i Michał Buchowieccy, którzy za* 70,000 *zł. pozyskali w Sądzie Szulnickim rekognicyą, a względnie których pretensyi, obżałłny W. T. w liście swoim do plenipotenta Starościney Ur. Korwella pod datą* 1808 *8bra* 22 *pisanym sam konkludowałeś: „Że za cały interes (Ignacego) nie dam sześciu groszy etc. a wieluż to było, i z mnieyszemi podobnemi stosunkami, przeciwko wszystkim, ile mogła opierała się Platerowa, bez naoczney wszakże assystencyi samego aktora, przy zawartych nabywczyni ustach, jako bez żadney wiadomości i znajomości tychże zostającey stosunkow, wszystko, co chcieli brali, i za wszystko, z krzywdą prawdziwych wierzycieli, naylepsze pouzyskiwali lokacye; pomimo atoli naysmutnieysze dla siebie ztąd ewenta, niemogąc Urodzona Platerowa znieść takiey sobie, i swoim wierzycielom zadaney krzywdy, założyła appellacyą od wyroku Sądu exdywizorskiego* 1812 *maja* 23 *w Wilnie zapromulgowanego; w poparciu którey, gdy dopiero jest w Sądzie Głów. Lit. Wileńskim już ostateczna ustaloną rozprawa, którey obżałny W. T. Majorze, i skutkiem Remissy Sądu Głów. i skutkiem tylekrotnych awizacyi, a nadewszystko: dwóch Rządowych czynionych między sobą kommunikacyow, i własney, w roku* 1808 *augusta* 24 *publicznie zdeklarowaney submissyi, że wszędzie, i każdemu z swoich wierzycieli nie tylko odpowiesz na stosowane do siebie pretensye, ale te, z własnych uspokoisz funduszow, kiedy obowiązany jesteś assystować; dokumenta potrzebne ku zbiciu falszywych pretensyi dostarczyć, majątki Starościney Platerowey, zniesieniem własnych długow, jako massę funduszow, prawdziwych jey wierzycieli niewinnie ciążących, oswobodzić, w takowym celu żałujący Antuszewicz jako wyznaczony do obrony teyże massy Prokurator, naydując zakonieczny obowiązek przypozwania do Sądu Głów. Lit. Wileń. czasowego Departamentu i obżałgo W. T. razem z Generałem Zabiełłą, (ostatniego? dla niebronienia skutkow następnego wyroku, jaki z obżałnym Buchowieckim pod stannością? lub w niestanności jego zapaść musi), to spełnia, odwołując się z resztą, do głosu ogólnego, i zachowując wolność poprawienia się na tem, lub wyniesienia innego pozwu.*

Roku 1823 *septembra* 6 *dnia. Woźny niżey podpisany zeznaje iż tego pozwu kopią od pozywającego po pozwanych do Sądu Głów. Litew. Wileńskiego czasowego Departamentu wyniesionego, dla nienaydywania się w tey Guberii possesyi, do drzwi Sądowych przybiłem, a który po zeznaniu, dla dóyścia osob pozwanych wiadomości, ma bydź podanym do gazety Kur. Lit. Pisan ut supra. Wincenty Kondratowicz Woźny Sądu Głów. Lit. Wileń.*

Roku 1823 *7bra* 6 *dnia. Woźny obecny, Pozew takowy zeznał sądownie, poświadczam. Józef Puzyna Głów. Sądu Assessor.*

Takowy Pozew Redakcya do druku przyjąć może poświadczam, Głów. Sądu Assessor. Józef Puzyna.

2 Wedle Ukazu Jego IMPERATORSKIEY Mości Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

Starozakonnym Judelowi i Mowszy Neftelowiczom Gruszkom, Leybie Ariowiczowi z Lipniszek, Jochelowi Szlomowiczowi Sobolowi, Michelowi Szmuyłowiczowi, Saperowi, Berce Abramowiczowi, Rytowtowi, Jankielowi, Zachariaszewiczowi krawcowi wspólnikom, a Urodzonym Urbanowi Jazdowskiemu b. Prezydentowi Ziem. Wileń., Józefatowi Krzywcowi exaktorowi wiłkomirskiemu, Heronimowi Morykoniemu Sędziemu Granicznemu Wiłkom., Stanisławowi Paszkiewiczowi Assesorowi Sądu Głównego Wileń., Ludwikowi Weinzicherowi jubilerowi oraz Stanisława Łopaty sukcessorom, pozew edyktalny przed Sąd Główny Wileński 2go Departamentu z powództwa Urodzonego Ignacego Wołka Porucznika woysk Rossyyskich, w referencyi do Ukazu Rządzącego Senatu 3go Departamentu w 17 dzień miesiąca kwietnia bieżącego roku nastałego Dekret remissyyny Sądu Głównego Guber. Lit. Wileńskiego 2go Departamentu z wyrażonemi obżał. osobami zapadły, poprawującego, a ordynującego wyznaczyć jeden powiatowy Sąd mieysca tego gdzie żałcy mieszka lub gdzie maiątek posiada na całkowitą rozprawę nawet przez śledztwienny porządek, gdy tego okaże się potrzeba, wynosi się w następnych prośbach o przeznaczenie w skutek rzeczonego Senackiego Ukazu jednego powiatowego Sądu na całkowitą rozprawę, jakowy wedle brzmienia tegoż Ukazu za właściwy uznany będzie; o przedpisanie wyznaczonemu Sądowi przez śledztwienny process, jako takiemu rodzajowi sprawy właściwy całą sprawę roztrząsnąć; o uznanie bliższości do dowodu żałcey stronie jako ukrzywdzoney; o nakazanie wedle rygoru prawa postąpienia z winnymi; i nakoniec o sądzenie na winney stronie expensow prawnych z wolnością poprawy tey żałoby.

Roku 1823 miesiąca września 4 dnia, Woźny niżey podpisany zeznaję tym moim relacyynym kwitem, iż kopią takowego edyktalnego pozwu w sprawie WJP. Ignacego Wołka Porucznika po osoby poszczegulnie w onym przed Sąd Główny Litewsko Wileński 2go Departamentu ciągłego w mieście Guberńskiem Wilnie bez przerwy sądzącego się adcytowane, dla awizacyi, aby na prawny termin dla rozprawy stawili się do Gazety Kuryera Litewskiego podałem. Stefan Trzesnicki Woźny Powiatu Wileńskiego.

Roku 1823 miesiąca września 4 dnia przed aktami grodzkiemi Powiatu Wileńskiego stawając osobiście Woźny wyżey podpisany tę relacyą pozewną zeznał. Swiadczę Regent Kazimierz Dauksza.

Roku 1823 miesiąca 7bra 4 dnia. Takowy pozew Redakcya może umieścić do Gazet Kuryera Litewskiego poświadczam. Michał Sawicki Prezydent Ziem. Ptu Wileń.

---

2. Въ домѣ подъ N. 1259 Госпожи Полковницы Бендерской положонымъ прошиву бульвара Базильяновъ 1-й Остробрамской Часши, оmдаешся квартира въ аренду отъ святаго Михайла на одинъ годъ; въ коей покоевъ съ мебелями 4 передния, подъ оными людская, пекарня, кухня англинская, спижарня, склѣпъ и на дворѣ мѣсто для дровъ. Квартиру сію можно видѣть ежедневно отъ 8 часовъ утра и до 6 часовъ вечера. О цѣнѣ узнать можно отъ управителя дому.

---

2. W domie pod N. 1259, Pani Benderskiey Połkownikowey, położonym naprzeciw bulwarow bazyliańskich, 1szey Ostrobramskiey części, wypuszcza się mieszkanie do najęcia od ś. Michała na jeden rok, w niém od frontu pokojow 4 z meblami, pod niemi stancya dla ludzi, piekarnia, kuchnia angielska, śpiżarnia, sklep i na dziedzińcu mieysce na skład drew. Mieszkanie to można widzieć każdego dnia od godziny 8 zrana od 6tey wieczorem. O cenie dowiedzieć się można od zarządzającego tym domem.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na domierzenie satysfakcyi kredytorow zeszłego Adama Ciechanowieckiego przeznaczony, w majętności Podbrzeziu w powiecie Wileńskim położoney zaymując się poruczoną sobie czynnością, dla niezupełney gotowości stron procedujących, w terminie zamierzonym dnia 10 teraźnieyszego miesiąca augusta sprawy do namowy wziąść nie mógł; lecz dla załatwienia wszelkich formalności, i dla odpisania replik użyczając stronom czasu, sądy swoie na dzień 12 miesiąca nowembra teraźnieyszego 1823 roku odroczył, w jakowym terminie iżby strony nie wymawiając się żadną przeszkodą, ze wszelką gotowością za pozwami przed Sądem ninieyszym stawały, pod warunkiem zapisania na niestawających amissyi zastrzega. Roku 1823 miesiąca augusta 25 dnia. Franciszek Paszkiewicz Sędzia Z. Osz. Prezydujący.

Ze takowe ogłoszenie może bydź w Kuryerze Litew. umieszczone świadczę. Karol Romanowicz Sędzia G. P. W.

Chociaż na oblig od W. Ignacego Byczkowskiego Sędziego na zł. pol. 20,000, niżey podpisaney służący, 26 augusta 1822 w akta Grodz. Wileń. wprowadzony, był napisany ode mnie projektywe przelew na imie W. Bogumiły z Strutyńskich Horahladowey kolleskiey asessorowey bez liczenia summy, i tak został złożony w ręku JPana Stanisława Hajewskiego tytulującego się Regentem Zawileyskim, zaleconego doradcy i plenipotenta, do tego interessu mnie nakłaniającego, i chociaż takowy przelew pomimo wiedzy i woli moiey, z powierzonego depozytu, został wydany W. Horahladowey; która poważyła sie ony 28 julii teraź. r. wnieść do akt Grodz. Wileń, jednak gdy takowego przelewu, niżey podpisana W. Horahladowey nieoddawała (zostawując ony w ręku Hajewskiego jak on żądał) i gdy od niey summy za takowym przelewem za oblig Byczkowskiego nie brała; przeyście więc takowego przelewu do rąk W. Horahladowey; jako szczególny wypadek, jak przeze mnie akceptowanym bydź nie może, tak też W. Horahladowey właścicielką powyższego obligu uczynić nie zdoła; przeto nim manifest w aktach Ziem. Wileńskich 9 augusta zapisany obszerniey objawi szczegóły działań JP. Hajewskiego, tym czasem ostrzegam Publiczność, iżby nikt takowego przelewu lub za onym mniemanego aktorstwa obligu od W. Horahladowey nienabywał, w układy nie wchodził, gdyż oblig oryginalny w tym przelewie wspomniany nie jest w ręku oney, a o zniczemnienie takowego przelewu tak z utrzymującą ony, jako z wydającym został rozpoczęty process w Sądzie Ziem. Wileń. w regiestrze taktowym. Anna Kozakowska Prezyd. Ptu Kowien.

Ze takowe ostrzeżenie w Redakcyi Kur. Lit. może bydź drukowane. Swiadczę Karol Romanowicz Sędzia G. P. W.

---

3. Excerpt z protokułu potocznego Ziemskiego Ptu Mińsk. w dacie poniżey wyrażającey się zapisanego oświadczenia, tegoż czasu pod pieczęcią urzędową Ziemską Ptu Mińskiego stronie rekwirującey jest wydan.

Roku 1823 miesiąca maja 26 dnia, na Urzędzie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziemskim Ptu Mińskiego, oświadczenie wespół z naysolenniejszym manifestem, w imieniu W. JPani Leokadyi z Baczyzmalskich Borsukowey Cześnikowey Brzeskiey, przeciwko WW. JPanom Kazimierzowi Protunk Podsędkowi i Stanisławowi Sędziemu Gran. Ptu Ihum. Czarnowskim z następnego czyni się powodu: mąż żałcey Kazimierz Borsuk przez ostateczną testamentową dyspozycyą w roku 1812 julii 7

)1(

dnia sprawioną, a 22 do Akt Ihumeńskich wniesioną, z ogólnego majątku naznaczył, dla trzech córek na posag po rubli srebrnych 2,800 z summy ną zastawie majętności Łohow opartey, z tym warunkiem, że po ustałym życiu żałcey, córki władnemi będą pozyskać udeterminowany dla siebie kapitał, a do czasu jey zeyścia, ogólny fundusz miał należeć do użytku żałcey, ani o odzyskanie posagu dopominać się córkom nie dozwolono, oddając wszakże w zamęźcie żałca obżałmu Stanisławowi Czarnowskiemu swą córkę W. Anielę Borsukównę, że znała bydź niedostarczającym fundusz zięcia do załatwienia zwiększających się potrzeb, jedyną zaś jey było intencyą uczynić pomoc córce i zięciowi do przyszłego w pożyciu utrzymania się, tym więc powodowana nie tylko zrzekła się dożywotniego rozrządu nad wymienioną summą i oną upewniła wydanym w roku 1820 apryla 7 dnia na imie obżałgo Kazimierza Czarnowskiego obligiem, ale nadto z własnego funduszu na wyprawę ofiarowała córce rubli srebrnych 600, skutkiem czego kiedy córka żałcey miała upewnionym swóy fundusz, jey mąż dopełniając obowiązku obrzędem praw krajowych zabezpieczonego, przez wydany jednoczasowie reformacyyny dokument, upewnił żeniny posag, i wyprawę na części swego majątku Korytnica zowiącego się w powiecie Ihumeńskim położonego, obowiązując się w przeciągu trzech miesięcy przyznać wymienioną dla żony służyć powinną tranzakcyą, i zaręczył, że scheda dla niego z Korytnicy wypadająca, żadnym długiem obarczoną nie jest; wierność jakowego zaręczenia tym więcey zdawała się bydź pewnieyszą, że przy wydaniu reformacyynego zapisu byli obecnemi bracia obżałgo, to jest obżałny Stanisław, tudzież brat drugi rodzony Józef Ziemski Ptu Ihum. Kommis. i Kawaler Czarnowscy, a bardziey gdy sam Stanisław Czarnowski ręką swą własną kreślił reformacyyną dla bratowey wydającą się tranzakcyą; zamiast przyznania reformacyynego zapisu, po onego już nastaniu, zjawiły się w aktach Ziem. Ihum. poźniey przyznane przez obżałgo Kazimierza Czarnowskiego dla różnych osób, a w rzędzie ich i dla obżałgo Stanisława Czarnowskiego obligi, za którémi ukazana wielość długu, że przewyższała wartość majątku, jako zaś obżał. oświadczył się upoważnić przyznaniem reformacyynego dla żony dokumentu, jey przeto stryy rodzony i pierwo exekwujący opiekę, jako obecny nastałych przy szlubie tranzaktów i piszący się pieczętarzem do obligu na summę posagową wymienionemu żałcey zięciowi wydanego, uczynił przed aktami właściwemi Ziem. Ihum. zażalenie przez zapisany manifest, o nieprzyznanie reformacyynego tranzaktu, wyświecił oraz, że oblig na rubli srebr. 2,800 przez żałcą obżałmu wydany zaymuje tylko summę posagową. Skarga jakowa że była rzetelną, dla tego obżałny w opisanym do opłaty kapitału terminie, nie tylko nie pośmiał pretendować oddania tegoż kapitału, lecz nadto z odzyskanego za rok procentu zapisując na autentycznym pierwo do akt wniesionym obligu w roku 1821 pod czas kontraktów Mińskich kwietacyą, wyznał w oney, że przyymie procent od summy na posag żenie przeznaczoney. Była pewna żałca, że obżałny nie dopełniwszy przyznania reformacyynego zapisu, a przezto nie upewniwszy żeninego funduszu, nie zdeterminuje się pretendować wypłaty kapitału, ile że podobny dopominek nie opierałby się, ani na prawie, ani na słuszności, mimo to jednak dane przez obżałowanego Stanisława Czarnowskiego bratu swemu obżałmu Kazimierzowi perswazye, ośmieliły jego ująć się korzystnieyszey do odzyskania posagu spekulacyi, powodem czego ukrytym został autentyczny oblig, na którym zapisana kwietacya z oddania procentu świadczyła, że summa obligiem zapewniona oznacza fundusz posagowy żeniny i zarazem znalazło się zapisane o zaginieniu jakby obligu oświadczenie, przy którym, tudzież przy extrakcie obligu z akt wyjętym, kiedy napoczętym został przez obżałgo Kazimierza Czarnowskiego w Sądzie Ziemskim Mińskim proces, była w konieczności żałca dla obrony swey własney, tudzież dla ubezpieczenia funduszu córki, powołać do jednoczasowey rozprawy pieczętarzy do obligu piszących się ku stwierdzeniu tey pewności, że na rachunek obligu nie brała pieniędzy, ale wydała ony na upewnienie posagu córki, a gdy Sąd Ziemski Miński dołączył żałobę żałcey i powodem tego naznaczył dylacyą, obżałny w powtórnym terminie niespodziewając się w rzeczy niesłuszney pod nieinteressowaną rozwagą dogodney następności, zastanowił proces na ugodzie, w jakowey że nie przewidywał awantażu, bo żałca znaczną część kapitału córce swey W. Czarnowskiey, jako przez męża opuszczoney, opłaciwszy i restancyą teyże córce oddać oświadczyła się; dla tego więc obżałny zostawił prowadzenie processu doświadczeńszey obżałgo Stanisława Czarnowskiego determinacyi, a to przez uczyniony jemu obligu i processu napoczętego przelew. Wlewkonabywca przed ominioną trzykrólską kadencyą wyniosł był po żałcą pozew, a gdy i ona stosownie do nastałego wyroku powołała go swoją przed tenże Sąd żałobą, to ujęło ochoty wlewko biercy kontytuować proces, bo nawet nie przystąpił do rozprawy przy aktoracie, skutkiem dekretu ogodliwego zapisanym, ani przy aktoracie żałcey, owszem nawet na teraźnieyszą kadencyą nie dał pozwow, w przewłóce jakowey że jeszcze mogą formować obżałni nowe do dalszego prześladowania żałcey projekta, aby więc nikt od obżałnych Czarnowskich wymienionego żałcey obligu nienabywał, postanowiła ona wykazać nastanie tegoż obligu i ninieysze oświadczenie przez Gazetę Kuryera Litew. do publiczney podać wiadomości ostrzegając, że jak sama jedna żałcey córka jest właścicielką posagowey summy, obligiem obżałowanemu Kazimierzowi Czarnowskiemu wydanym, a przez obżałgo Kazimierza Czarnowskiego w sposobie przelewu bratu odstąpionym, tak jey żałca znaczną część opłaciwszy i z wypłaty mając wydaną prawną kwitacyą, i restancyą teyże córce wypłacić będzie obowiązaną. U tego oświadczenia podpis następny. Takowe oświadczenie jako plenipotent podpisuję Andrzey Hłasko.

O zgodności z potocznym protokułem poświadczam. Leonard Bartoszewicz Z. P. Miń. Regent.

Wolno w Gazetach umieścić Pisarz Ziem. Ptu Miń. Tomasz Zołądź.